

KUNINGA RÄTSEP: Miralda Višnev. Foto Igor Taro

Võistlustingimused Kuningriigipäevaks 2. augustil Värskas

Näpotüü meistri

Kuninga näpotüü meistris või sai'a õgaüts, kia mõist ilosa käsitüüd tetä'.

Langa' ja rabaja' ja lavvakõsõ' omma' olõmah.

Tetä' võit kirävüü, hargjvüü, pudelisuuvüü, lavvakõisiga koet vüü vai mäntsegi tõist muudu tett vüü.

Aigu om 3 tunni.

5 inemest kaesõ': kuis värmi' ommava' säedü', ku' kõrralistõ om koet, ku' rassõ taad vüüd tetä' oll, seto traditsioonõ tiidminõ.

Valms tüü piat andma vüü mõõdu välä.

Latsõ vüü om 1 meetri, täüskasunu' inemese vüü 2 meetrit.

Aoplaan:

Opitarõh võimalus oppi vüü tegemist 11.00 – 13.00

Näpotüü tegemisõ võistluse vällähõikaminõ 13.00

Tüü alostus 13.30

Valmi tüü esitāminõ 16.30

Hindaminõ 17.00

Meistri vällähõikaminõ 17.30

Hindaij juhatas Kala Ingrid (5120659)

Jātk lk. 7 ja 8

Mehilase Margit: Süä kisk õks kodo tagasi

Sarvõ õio

Setomaal sündünü' noorõ' läävä' vai piat minemä mäntsestki' aost muialõ, mõni näist tulõ tagasi, a pall' o' jäävä'. Üts pääliina minejä oll Obinitsast Margit. Tä läts tuupe-räst, õt kooli' sai' s' ooh nulga' läbik' autus ja vahtsit tull naada' kavvõbast otsma.

Talinah lõpõt Margit 19. Kutsõkooli ja timäst sai naistõrõividõ rätsep ja sis läts tä viil Kergetüüstüse Tehnikummi ja tuu kooli lõpupaprõ pääl om kirāh tüükõrraldaja. Jo' kooli kõrvalt nakas tä tüühü Maratih tehnoloogina, a ku sääll lõpõtõdi tüütegeminõ suutumast ar', sis edesi tull kaia' uma käe pääl, õt midä koht opatas ja kuis tetäs — hindätävvdämismisõ aig. Ja nii lihtsa ommõgi', õt no' om Margitil kodo Talinah ja väigokõnõ pujakõnõ, a süä ihkas kodokulla ja nii ku tä saa, nii om tä jal' umah sünnükotõh tagasi.

Näpotüütegija'

Nii ku' tõõsõki' seto naase', nii oll' Margiti mõlõba' vanaimä' ka' suurõ' näpotüütegijä'. Margit jovva-ai' s'ooni' maani' ar' imehtä', õt ku' peen' okõist ja ku' ilosat kraami nä omma' tennü'. Esä imä, Mehilase Kati (Jekaterina Mehilane) vai mamma, nii kuis Margit timmä kuts, elli Lindsi küläh.

✖✖✖ **A mõnigi kõrd om häpe, õt tä om seto, ku näge ku' ribah ja ilotuhe oldas rõivih. Tulõ õks mõista' olla' ja rõivit kõrra' pitä'.**

Margitil om meeleh, õt tä oll vaest kohki' kümme aastakka vana, ku tä jo' imehteli mamma ilosit asju, ilosat käsitüüd. Tõõnõ oll Rokina vanaimä, Kuusõ Palaga (Pelageja Kuuse), kiä' kudi kangit ja timä opas Margiti heegeltämmä. Ütskõrd oll väiga ikäv ja sis Margit vei vanaimäle pilonõgla ja langa ja lask hinnäst opada'. A õigõhe kudama ja kapuda siirt ja kundsa tegemä opas uma imä.

Ku' olli' nuu' segädse' ao' ütsäkümneädä edeotsah ja midägi' olõ-õs saia' vai oll väiga kallis, a nuur inõminõ taht õks hõste ja ummamuudu vöivih k' avvu ja nii tullegi' Margitil mõtõh, õt tulõsi' tuu kunst hindäl ar' oppi'. Umblõminõ nakas opmisõ aigu miildümmä ja nakas nii miildümmä, õt no' umb-lõs hüä meelega' ka' tõisilõ.

Läts koolitusõlõ

Kuis inõmisõ tiiharõ' läävä', tuud mõista-ai' kiäki' ette mõtõlda' ja nii Margitki'. Paari aastaga iist kõrrald Setomaa Valdu Liit ettevõtuskoolitusõ ja sinnä' läts ka' Margit. Sis oll täl

pääh üts tõõnõ äriplaan, a ütskõrd kodo tullõh auto pääl tull jutust seto rõividõ tegeminõ ja õt nuid om vaia ja Margit mõist ummõlda ja sis Timmo Margus pallõl tälle seto lajasäläga' hamõh tetä'. Sääll oppusl kõnõldi perüs pall' o' seto kultuurist ja rõivist ja midä vöisi' tetä' ja kuis ja kõkkõ säänest värki. Ja tuust autosõidust ja tuust pakmisõst läts Margit edesi ja nakas kaema ja uurma, õt kuis tetä', midä tetä', minkõst tetä' ja a tettüs tuu hamõh sai. Ku' üts om olõmah, sis toolõ tulõ kõrvalõ tõõnõ ja nii om Margitist saanu' täambätses üts seto rõividõ umblõja. Täks Margus oll lahkõ käega', õt tüü lätt ku' langa piteh edesi.

Suurõ' villadsõ' kangapalkna' saava' sukmanõst, a järjekõrd om õks usõtakah. Kõiki' tõid piaki-i' üts inõminõ mõistma ja kõkkõ eis' tegemä. Nii ka' Margit tege kuuhtüüd tõisiga': Lillmaa Terje tege pilo' ja kaaruspaila', Tammõ Niina kuda hammõkirju, Au-ser Taimi jal' vöid, massintikandit Nõlvak Anu.

Umblõminõ olõ-õi' määnegi' kerge tüü, a Margit om väiga hoolas ja timä tett as' a' omma' kõrdamüüdä tett. No' mõist tä jo' rohkõba kaia' ja nätä', õt kuis vanastõ om ummõld ja midä tulõsi' tähele panda'. Kõgõ rassõp vaest om rõiva vai materjaliga', tuud om keerulinõ löüädä' ja inne umb-

lõmma nakamist tulõ viil pruumi', õt kuis vahtsõnõ materjal kõlbas, ku' pall' o' pääle mõskmist kokko tõmbas ja määntses lätt.

Tulõ ka' kanga hinda kaia', õt olõsi' hüä ja karmanit piteh ostjalõ, liisnat kalls jääs hindäle kätte. Näütüses, põllõrõivastki' olõ-õi' hõlpsa löüda', kõnõlõmalda' pailakõisist ja nõõrakeisist ja pudsusiidist.

Sis om häpe

Margitil lätt kõõ miil kurvas ku timä suurt huult ja vaiva peräst mõistõta-ai' hõste hoita', ku' rõiva' omma' kohki' nulga' rüntsüh. Tä umblõs ka' tuupe-räst, õt seto' olõsi' ilosa' ummih rõivih. A mõnigi kõrd om häpe, õt tä om seto, ku näge ku' ribah ja ilotuhe oldas rõivih. Ku' kõik rõiva' olõ-õi' kõrralitsõ' vai olõ-õi' viil kõiki rõivit jout hindäle löüädä', sis tohisi-i' väigokõisi ja lühkokõisi ja mõskmalda' rõivit sälgä panda' ja nii tõisi ette tulla'. Kiäki' lää-ai' laulma ku' tä tiia-ai' laulusõnnu ja täl olõ-õi' õigõt hellü, a esinemmä julatas minnä' ku' sälgäpandmisõst om õnnõ määnegi' hamõh ja lühkokõnõ sukman ja tuugi' etkui ribah. Sis om Margitil häpe. Tulõ õks mõista' olla' ja rõivit kõrra' pitä'.

PÄÄLIINAH: Mehilase Margit Raekoja platsi laadal. Foto erakogu

Rõivit ummõldõh tulõ ja tulõ vahtsit mõttit, jovvas õnnõ kõik ar' ummõlda'. Üts asi om vana' seto rõiva', a tõõnõ om vahtsõ', setomoodulitsõ' rõiva'. Margit lask seto kirju ummõlusmassinal rõiva pääle ummõlda'. Vanastõ lasti päärätele ja põllilõ ummõlusmassinaga' pääle ummõlda', a Margit lask' viil ka' hammõkirju nii tetä'. Tuu om sääne vahtsõ ao seto rõiva tõistsagamatsõst tegemisõ muud. Kõik aig om olnu' meistrit, kiä' tei' tõisilõ määnestki' käsitüüd, mõnõ' säntse' omma' ka' kira pant ja miit tii, õt nii om tett. S'oo saandi üts meistrit om Mehilase Margit Obinitsast. Ku' timä tüü tõisilõ meelüs ja ostõtas, sis timä om-mõgi' üts seto rõiva luuja.

Elok' äük

- ✖✖✖ Sündünü: 11.08.1971
- Koolitii: Obinitsa 8-kl.
- Kuul, Vastseliina Keskkool, 19. Kutsõkuul
- ✖✖✖ Tüükotusõ: naistõrõividõ rätsepä aamõt
- ✖✖✖ Talina Kergetüüstüse Tehnikum, tüükõrraldusõ aamõt
- ✖✖✖ Tüükotus Maratih tehnoloogina, a sääll lõpõtõdi tüütegeminõ ar'
- ✖✖✖ Eishindäst opminõ
- ✖✖✖ Väigokõsõ latsõga kotoh